דברי אמת — מקץ

לריש הפרשה דהנה פירשנו על אשרי הגבר אשר תיסרנו כו' דאיתא שלשה דברים אין אדם זוכה כ"א ע"י יסורין וא' מהם עוה"ב. ויש אדם שמצטער צרתם של ישראל או על שאין השם שלם. ודאי זה טוב יותר שהלא יש לו יסורין וכי בשביל שהוא זכר יפסיד שיסורין [שלו] לכבוד שמים ורצונו ית' וזה אשרי הגבר אשר תיסרנו יה זה הוא יסוריו וע"י זה מתורתך תלמדנו שניקנים ג"כ ע"י יסורין שהוא א' מג' דברים הנ"ל וזה ויהי מקץ אם הוי שלו הוא מקץ על הקץ שמתאחר עי"ז שנתים ימים לשון השנות החלום יהיו לו ימים כפולים עוה"ז שלא יצטרך ליסורין ועוה"ב שיקנה ביסורין אלו:

[עוד] ויהי מקץ הוא היראה סוף כל המדרגות ע"י זה שנתים ימים פי' יכול להשתנות על ידו ימים מרעה לטובה כי רצון יראיו יעשה. וכן הנה עין ה' אל יראיו הוא המזל הנובע מהמקור שאינו נקרא יש' בשום שם לא באות ולא בקוצי להוי' ב"ה שממנו הויות העולמות. ע"כ נקרא עין ה' לשון עין המים שנובע להוי' מהמקור להקוצי של יו"ד ומשם להוי' כסדר זה הוא ליראיו בשביל המיחלים לחסדו הוא מקור החסד [חסדו] גי' מזלא שיהי' יראיו יכולים להמשיך להמיחלים להציל ממות נפשם ממיתת הנפש כי יראו גדולתו ית'. וזה שנתים ימים:

ועוד פירשנו בעזר משדי. ויהי מקץ. הוא הגאולה קץ הימין בשביל זה צריך שנתים ימים להשתנות הימים כי אדם שאינו כראוי יום שלו הוא נחת שלו הוא אם יש לו עוה"ז כי זה כל מגמותיו משא"כ אדם שהולך בדרך טוב יום שלו הנחת שלו שנקרא יום והיפוך הוא לילה כמו ידי לילה ר"ל וזה שנתים ימים להשתנות הימים להיות ימים שלו נקראים קדושתו ית' ואורו ועבודתו והשגתו דהוא התשובה הראוי' עי"ז ופרעה חולם [פרעה] פי' לשון ביטול כמו תפריעו את העם. חולם. פי' הגלות כמו בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים. והנה עומד. פי' מי שמתפלל יקובל תפלתו והסימן שבא לו שמחה בלבו כדאיתא בספר חסידים. וכן שמעתי ממורי על מנין שהקב"ה מתפלל פי' שהשי"ת בעצמו ראוי שיתפלל ע"י צדיקים כי נותן לפה תפלה זה ודאי יקובל (ואפשר זה הוא [מה שאמר ר' חנינא בן דוסא] אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקובל) ושאלתי אותו מה הלימוד ושמחתים בבית תפלתי. השיב השמחה הוא הסימן ההוא והנה [הוא] לשון שמחה כידוע. עמידה היא תפלה וזה הנה עומד לעומד הוא המתפלל בא לו שמחה על היאור שפע קדושתו שנובע וכמו ונהר יוצא מעדן:

במדרש ותכלנה שבע שני השבע כו'. יצא מכוללת. והוא צריך ביאור. והנה כתיב ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים. לשון לקמצים אינו מובן כלל ותרגומו לאוצרים הי' לכתוב כן [בקרא] כי אוצרין הוא לשון מקרא כמו יפתח ה' לך את אוצרו הטוב. ופירשנו בעזרתו ית' הנה כתיב אשה כי תזריע וילדה זכר וכן נמי כנ"י נקראת אשה המ"ן הוא תורה ותפלה. והנה כל מה שעולה יותר המ"ן

לעורר מלמעלה יותר בא שפע יותר כי כל הקרוב הקרוב לה' ית' פי' למקום גילוי קדושתו השפע יותר גדול ודאי בשעת רצון אפשר לעורר יותר ודביקותו יותר כי אין מסך מבדיל והנה אנו אומרים כתר יתנו לך ה' אלקינו בזה אנו רוצים לגרום קירב הגאולה להתגלות מלכותו ית' לעין כל כמו דרך משל המלך בלא כתר אינו ניכר מלכותו כ"א ליודעיו ובכתרו ניכר לכל שהוא המלך ובמקום עליון שאין שום נדנוד רע כלל נקרא כביכול כתר ושם הוא בהעלם גדול ולית מחשבה תפיסא בו ע"כ בשמו הוי"ה שהוא בכל מקום הנקודה הוא קמ"ץ לשון סתום ובחכמה פותח שערים הנקודה פתח כי נפתח מעט. וזה ותעש הארץ הוא הקדושה שמעורר מ"ן מתתא לעילא נקרא לגבי לעילא ארץ בשבע שני השבע שלא הי' מסך מבדיל לקמצים למקום שנקודת הוי' ב"ה הוא בקמצי"ן ע"י זה בא שפע גדול והי' השבע גדול וזה פי' המדרש יצאו מכוללין כי השפע מאיזה מקום יוצא כן הוא שם השפע ע"כ נקרא לשון כתר מכוללין מוכתרים:

ומעין זה נמי י"ל הבוקר אור כי למעלה במקום הכתר מפני העלמו נקרא תשך ואין בחכמה שמתחיל להתגלות נקרא בוקר כמו בוקר יוצא מחושך של לילה ומתחיל להאיר וכשמתפשט נקרא בוקר אור דהנה אין מזל לישראל מאין בא מזל לישראל בני חיי ומזוני כנ"ל כמה פעמים וזה הבוקר אור והאנשים שולחו פי' בנים להיות צדיקים הנקראים אנשים חשובים כי אין דבר טמא יורד מן השמים המה י"ל חיי וחמוריהם חומריות שלהם הם מזוני: